

Een lijn is een vore

Ton van 't Hof
Een lijn is een vore

01-09

Uitgeverij Stanza

Amsterdam

2011

Ton van 't Hof

Poëzie

Je komt er wel bovenop

Chatten met Jabberwacky

Aan een ster/ she argued

Hey! Are You Suffering?

Fantastisch dat je dit kan!

Verzameld werk

Ergens wordt lankmoedig geschoten

Als redacteur

Flarf, een bloemlezing

Creative Commons

Naamsvermelding 3.0 Unported

Het werk in deze bundel mag worden gekopieerd, geremixt

en verspreid onder de voorwaarde dat Ton van 't Hof

als oorspronkelijke auteur wordt vermeld.

creativecommons.nl

ISBN 978-94-90401-00-9

Nel mezzo del cammin di nostra vita

– Dante degli Alighieri

01.001

Stel eens dat de wereld een façade is, het vooraanzicht
een verzameling objecten waarachter iets verborgen is, een trap
naar boven bijvoorbeeld, in een donker bos
waardoor ik dwaal; dat zou toch fantastisch zijn, misère
en masochisme opgeblazen tot hilariteit, angst
niet meer dan een feestartikel. Maar de dood is bedrijvig
en het zoeken als een hardnekkige hoest; er blijft mij niets anders over
dan te spreken voor bevind van zaken. Ik heb geen flauw idee
van hoe mijn identiteit in deze subcategorie verzeild raakte,
zo vol als ik was van de sluimering van het hedonistische moment
waarin de dingen andere vormen aannemen, uit model, te gek
voor woorden, bergen zonder voet, en onderlangs
geen bonenstaken, een plan dat snel in de koelkast is gezet
door onze held. Kom!

01.015

Op de Zeedijk. Water en slik. Een zwarte haan kraait
naar het gemaal. Schouders tegen de noodschuiven als het wrakhout
over de waterkering slaat. Een schroeiplek
waar Maria voet op aarde zette. Oké, maar wat is
de verborgen agenda? Vrees niet? Is er een god buiten mij?
Of een andere rots? Ik ken er geen. Twijfel.

01.021

Aan de Boomweg een depot vol geotextiel, steenslag en breuksteen

voor noodreparaties. Het geeft de geur af
van negatie. Geen keet in de buurt waar de koffie goed is,
geen ziel die me benadert met de vraag: Wie was Virginia Woolf?
Een wonderbaarlijke volheid
die je niet ervaart bij het aanschouwen
van Duchamps balkende pispot als reproduceerbaar deponent.

01.028

In Sint-Jacobiparochie heerst de broedertrouw
van de vierde stand, op wiens linker knie een stuk leer rust
voor het winterse vlasbraken en een stug: Bemoei je met je eigen
zaken. De behoefte van het ogenblik,
aan eerlijkheid; conventies zijn pure obstakels.
Achter een raam zie ik een fles Beerenburg op tafel staan. Het is,
zegt Francis Bacon, die van gokken hield,
verdomd lastig om onderscheid te maken tussen het instinct;
de scène raakt bijna uit eigen beweging in een ritme.

01.037

Er zwemt een snoek
in de zon: vanavond gaat het regenen. Ooit
reed er een trein door Minnertsga. Een liefdesaffaire
in kaart gebracht, en enkele andere dingen. Een verdronken paard
en door hemelvuur getroffen koeien: noodslachting en een portie vlees
voor bijna niets. Seringen
in volle bloei. Als helder water.

01.044

Ried blijft klein uit angst
voor de grote stad: de geest heeft tijd nodig. Terugslaan
tijdens kaatsderby's. Ik vind het, honger gestild
in een heus Western restaurant, wel best: de wereld is
goed en een ander boek zou me nu als irrelevant toeschijnen,
cannabis misschien, maar geen wolvin met twee zuigelingen;
het concept en masse puilt uiteindelijk teveel uit,
is een overmaat van teloorgegangene identiteiten, het oog groter
dan de maag.

01.053

De ijsvogel draait zijn kop en gaapt
de voorbijganger aan, klopt dan weer bij het schuilgaan
aan; niet elk end is een doel op zich, omstandigheden
wijzigen oorzaken. Geen gedachtekrans
maar simpelweg een line-up. De graven op het kerkhof van Schingen,
afgezet met lindes, liggen met hun gezicht naar Jeruzalem.

01.059

Ossen spreken niet, meent Descartes, en derhalve denken ze
niet; wat voor die tijd een wijze maar mechanistische uitspraak is,
als hemelvocht dat wordt afgevoerd
naar een rioolwaterzuiveringsinstallatie. De vonk van de ziel
of de verbeelding trekt mijn aandacht
in Dronrijp, waar in 1544 een span ossen de plek mag bepalen

waar de kerk moet worden gebouwd. Twee zwarte neuzen
in een rietpoel en een knipoog naar een verkeerde toepassing van,
niet een gebrek aan, talent.

01.068

Zes koeien, wat akkerland en een brief
aan zijn ouders over heimwee en de atoombom: Het maakt niet uit
naar welk land of welke stad ik reis, op Hatzum,
niet één kan jouw pracht evenaren. En hij komt terug
naar zijn licht, houdt afstand en herwint ruimte.

01.073

Direct en precies zoals het is, maar ook min of meer
toeval, geen waardering voor compromissen,
overal spanning en dus in diepe rust, onopgelost
het hoe en waarom
van genot, van zonovergoten Baijum.

01.078

Het is nog vroeg, te vroeg, voor de samenhang der dingen.
Veel weten we niet, veel, details
ja, maar wat is het nut van licht wuivende takken
tegen een strakblauwe lucht? Zijn we niet iets
vergeten?

01.083

Op naar de liefde, uit baatzuchtigheid, gravitatie
die zich uit principe alleen kortstondig in materie vast wil knijpen
om het solipsisme
de baas te kunnen blijven; ik mis je,
ook al ken ik je nog niet, in Winsum, waar gele plompen
in de grachten drijven, een spontane liefdeskus, kleur
tot achter mijn oren.

01.090

In de kaaskelder staat een vat met water en hij spreekt met elan
een gebed, waarop een zachtmoedig kruisteken
en een mus die uit zijn hand wat broodkruimels eet, Remigius
is zijn naam, ik kom hem tegen
in Spannum en we drinken samen uit het vat
dat overloopt van de wijn. Wie van ons slaakt geen zucht
van verlichting bij dit goede nieuws? Ik knik. De losse elementen
hebben zich niet alleen spontaan geordend,
maar het systeem als geheel heeft het kritisch punt bereikt,
dat elke verstoring
het grootst mogelijke scala biedt aan gevolgen.

01.101

Elke poging tot ontkenning van het verhaal,
zelfs als men een morbide pijn wil overwinnen, vergletsjerd;
lyriek is epiek onder één beding: noem namen,

en alle vingers wijzen naar Jac van Hattum, geboren
te Wommels, overleden in de buurt van Amsterdam. Hoe zalig
zijn einde is geweest, weet ik niet, maar wel van zijn experimenten
met gif en wegwijnende herinneringen; wat ben je
mooi vandaag, modern en interessant. Jagen
op de sleutel van de taal
in de dans van de bijen of de chemische code van het DNA.
Op het laatst al je boeken cadeau doen.

01.112

De kerk is leeg. Ik vraag me af welke stoel het meest geschikt is
om op te verdwijnen. Het christendom in het slop,
maar dat wil nog niet zeggen dat we los zijn
van God. Leven
zonder schepper lijkt onvoorstelbaar. Iets, niets
en anti-iets. Zoeken naar een begin.

01.118

Aan zijn felrode poten, zegt de man met verrekijker,
herkent men de tureluur. Wonderlijk
het universum, waarin verschijnselen zich tegelijkertijd
kunnen voordoen op verschillende plekken,
zoals daar in de lente plotseling viooltjes zijn
links en rechts van de weg
of stervelingen die vreselijk veel van vogels houden.

In 1943 nemen Duitsers ook
de kerkklokken van Lutkewierum mee,
de kleinste van de twee,
470 kilo zwaar en nog door Cornelis Crans gegoten,
komt nimmer weer. Wat we voor lief nemen verdwijnt,
herschikt zich en gaat er opnieuw vandoor;
machiavellistische wisselingen, daadkracht
geen deugd of algemene imbeciliteit. Zij zijn Duitsers
die hun vaderland niet willen verlaten
en één van hen heeft tot 1936 Joodse musici
in dienst gehad. Scheikundig gezien zijn wij, credo ut intelligam,
niet veel meer dan enkele emmers water in een vijgenblad.

02.001

Het bruin boven Bozum is een erediens
der schoonheid die een chirurgische ingreep veronderstelt, de zon
in een urn zonder
deksel, als een blad aan dada, in het bijzonder de readymades
en nutteloze machinerie, vloerpatronen
van het leven; mes in buik, toch volheid, de pispot bliksemt.

02.007

In de vroege middeleeuwen aan de Middellzee, nu
door een houten brug over de Zwette met de Slachte verbonden,
Deersum, waar ik doorheen wandel, adel
van evenwichtigheid, kopvlakken
met kruismotief, orakel geraadpleegd en hier
nedergezet, het slot van een lange en moeizame weg,
tot heil, de eerbiedenis toegebracht, met al
haar wijsheid. En thans mag zij haar hartstochten volgen
en haar beschikkingen treffen,
daar zij grote veranderingen hebben ondergaan.

02.017

Pastoor Wopcke Jarla alias Albada van Poppingawier
heeft een zoon met Margerite Dircxs, Andries
van Albada, die in 1578 wordt gewettigd
als priesterzoon, niet overeenkomstig een dogma
maar uit liefde.

02.022

Vanwaar mijn drang tot spreken
met enkelvoudige stem? ofschoon ik die niet
vertrouw. Haar voorgangers plegen
zelfmoord, daartoe gedreven door hun verslaving
aan vervuiling en prullaria. Thans gedoe
als innerlijke afstand of moeders keuken, omgetoverd
tot de ganse wereld zelf. Doch vals
is het gevoel van veiligheid. Temperament
ment de loop der dingen,
talent en passie gemixt met hebberigheid, dat is wat
gebeurtenissen de sporen geeft, zo ook in 734,
slag bij Irnsum, waarbij de Friezen hun koning verliezen,
en heiligdommen, onafhankelijkheid
aan Karel, hofmeier, bijgenaamd Hamer.

02.036

Zou je mijn lichaam willen
als lichaam voor jezelf?
vraagt het gedicht, en durf je hem dan
zijn eigen gang te laten
gaan? Een rookgordijn tussen de werkelijke
kwestie, de flow
van het universum, geen blad gespaard
omwille van zijn bekoorlijkheid, geen bloem
om haar geurigheid. In Akkrum spelen licht
en schaduw een edelmoedig spel.

02.046

De regels zijn vastgesteld, omgebogen
naar de soberheid van het toeval: er valt niets
te bewijzen. Wel eerbetoon
aan de spirit in de veengravers, nu
een doolhof van legakkers en petgaten,
waar kraai en vos
ganzeneieren leeghalen
in een moment van onzekerheid.

02.054

Turf en Tijnje, ooit
afhankelijk van elkaar en van hooiwegen,
een gemengd oppervlak, zichtbaar buitenste
van historie en geest, waarop
visdammen van teen in een waterloop opduiken,
voorde en beugels tot op de onderliggende zandlaag,
een hond in de zon als teken
van heelheid maar geenszins stabiel
of permanent, formulieren
voor slikgeld en het feit dat het hierop uitdraait.

02.064

Geen angst voor deelnemers
aan een seminar en een ongemakkelijke conversatie
in een hoek van de zaal, de videotape, gladheid schuw

van interpunctie. In het gras.
Wounds that heal and cracks that fix Tell me
your own politics

02.070

Alle eeuwen zijn even oud
met uitzondering van hun composities
als bijzondere uitdrukking van, bijvoorbeeld,
een technische ontwikkelingsgang: op u
worden alle berekeningen gebaseerd en exploitatie
van de wereld. Twee waterbakken
van elk driehonderd kuub op een schacht
van roodbruine bakstenen onder een achtkantig tentdak
van lichtgroen koper oost van Lippenhuizen.
Ik kijk omhoog en weet dat uw gebod alleen
leven zal.

02.081

Maar de kift reikt verder: Wat is dat dan, goddomme,
inzicht? Een kwestie van gerieflijkheid? Ik wil graag
met rust worden gelaten
en een stukje land aanmaken en de kachel
in een hut en wijn en ook mezelf bevestigen
aan de toekomstige tijd van het werkwoord
zijn.

02.088

In Wijnjewoude hangt angst
voor het onbekende. Sommige parfums zijn gewoon plezanter
dan andere. Maar het is gecompliceerder dan dat.
Ik loop rond het object
dat zich openbaart als een object vol
kronkelingen, een klokkenstoel
om het heengaan der doden te beluïen, maar in december
tegen kwade geesten, die de dagen doen korten
en zich niet laten lenen tot heldere richtlijnen
of een eenvoudige afscheiding.

02.098

Voor freule Eritia Ena Romelia Lycklama à Nijeholt buig ik
de knie; wat een prachtige naam! Een cast
vluchtige karakters deelt haar leven:
mislukte schrijvers, vergeten literaire critici,
gewapende rovers, verwarde historici,
werkelozen en de verbitterde vriendin
met het verdronken kind. Het gedicht
lijkt op u. Door nieuwe mogelijkheden daartoe
in staat gesteld, zoekt de vulgaire horde naar controle
over haar lust tot vermaak, stomdronken
in het theehuis aan de Freulevijver van Eritia Ena Romelia.

02.109

In Frieschepalen is religie nog structureel,
niet ideëel, en gebieden voornaamwoorden: Jij dan,
mijn zoon, wees sterk en volg mijn instructies
op. Ah! nou, bedank hem
namens mij. Een interpretatie die, geloof ik,
wordt ondersteund door het discours
van dit gedicht. In de verte houdt een koereiger
bovenop een koe
zich afzijdig van de samenzweringen.

02.118

Een bedevaart naar het verlangen, onvoltooid
radarstation, het buitengewone verhaal
van een passie en een hond
die Blondi heet, zorgvuldig getraind
door zielen
die het spoor bijster zijn, zichzelf verliezen
in krankzinnige vreugde over de mogelijkheden tot aanpassing
van het bestaan: Ausweis
bitte

02.127

Een nachtelijk
Marum – overdag omsloten
door weiland en met ijzerdraad gebonden

wilgentak – de sleur
volslagen evident en hij komt om de hoek
en uit een hoek
van zijn bovenkamer door een aerosol van bier:
Voor de atheïst zit er in dit al iets
van religiositeit.

02.136

Ik kan het volledig
bij het verkeerde eind hebben.
Min of meer.
Maar Niebert oogt leeg.
Geen enkele kleur van ogen,
wel diepe tijd. Opbouwende kritiek
of afbrekende?

03.001

De Jammer is een weloverwogen expressie
van het gehucht, alle elementen
de paar stappen ontputseld
tussen subliem
en tragisme, de goddelijke
en menselijke vreugd
aan een doodlopende weg, rampspoed
te midden van moeras en moederlijke liefde.

03.009

Gedachten op ijs als detail
van de aangename lokale kleuring.
Hier is het,
all of it,
maar even rap weer afgekap
van mijn zintuigen.
Til staat voor brug en de eerste
wordt rond 1445 door monniken geslagen
als deel van het waterwerk
dat stortregens moet tegengaan
en land onder water.

03.020

Genen, gelijk waarheid,
hebben een vunzige manier van doen.

Het is tijd, roept grietman Mepsche,
dat we een dwaas een dwaas noemen,
leugenaar een leugenaar, dief
dief en sodomie helsche boosheyt of grouwelycke sonde,
en blaast de hoorn
tot pijnbank en 22 galgen
aan de Westergast, Zuidhorn, tot doodstraf
van rivalen, daarop verbrand.

03.030

Wie is hier de ware eigenaar van?
vraag ik me af, daartoe gedwongen, mijn muze
in de kraaien
die eigenmachtig jagen in de ochtendlucht
boven de oude zeedijk ooit aangelegd
rond Humsterland en al
sfumato.

03.037

Verklaar uw weergave, emmert Socrates,
maar de dichter weet niet hoe, ziet niet meer dan een gracht
rondom godsakker
om geesten de doorgang te belemmeren.
We drinken bier tot diep in de nacht, leedbier,
onder het raam van een stille kniepe, apert
gebonden aan de tijd en gevangen in een web
van toevalligheden.

03.045

Of je weet waarom je leeft of
het is allemaal nonsens; inleiding tot
een poëtica. Naarmate de jaren verstrijken
hebben zijn en worden vaker mot: zonder God
is geluk verheven
tot moreel richtpunt. Mijn geluk is recht doen
aan ware dingen, zoals De Waterwolf
die met haar dieselmotoren 4500 kuub per minuut kan uitslaan
om zo het Electrapeil te handhaven.

03.054

Er staat iets op het spel. Maar
wat? De zoete stadslucht
waarin iedere burger transformeert in een flitsende kosmopoliet
noch de wereld van gisteren. Saaksum,
ook gespeld als Saaxum, met 101 inwoners,
zou kunnen zoekraken, onopgemerkt. Heel Saaksum?
Nee. Op de wierde
blijft het otium moedig weerstand bieden.

03.062

Het oog voedt zichzelf
met een mythe: Onze Lieve
Vrouw van de Besloten Tuin, gesneden
in Sevilla, geplaatst in de kapel van een afgelegen kluis,

genadebeeld, wonder van Warfhuizen: honderden
bedevaartgangers zonder dat er zich een mirakel
of verschijning heeft voorgedaan, net bedwantsen: waar komen ze
vandaan? En waarom ruilen ze hun zakdoeken met haar?

03.070

Zuurstofatomen en waterstofatomen
in watermoleculen
in het stromende Van Starckenborghkanaal zonder end
in mijn leven dat nog komen zal. Hoe zou de uitkomst luiden
van een close reading van dit gedicht
door wet- en regelgeving?

03.076

Abel heeft zijn eigen aanpak
om verborgen complexiteit te voorschijn te halen
en springt met een stok ver over het water
en niemand die hem nog ziet. De zichtbare werkelijkheid
vraagt om ontcijfering, naar wat er onder haar zit.
Dan blaast de bakker uit het dorp verderop op zijn hoorn
om te laten weten dat Abel goed is aangekomen
en benoemt en passant Den Hoorn. Het wilde denken
is zoveel ouder dan de rationele benadering.

03.085

Ik geloof dat we uiteindelijk voor de waarheid gaan.

Ik geloof dat de hemel symmetrisch is
omdat hij roteert. 's Avonds, in mijn bedstee,
na een heerlijk viergangen verrassingsdiner
in het kleinste hotel ter wereld,
De Kromme Raake,
realiseer ik me pas echt
hoe weinig betekenis er zich aan mijn woorden
hecht.

03.094

Oh hoe in Baflo de waarheid wordt verlaten
door Rodolphus Agricola Phrisius,
Roelof Huesman eigenlijk
met variaties, ten gunste van de logica: al wat gezegd kan worden
met een zekere mate van waarschijnlijkheid
over een aangelegenheid oftewel De inventione dialectica.
Kan een ieder met ogen zien? Met oren horen?
Is ons systeem het beste systeem
omdat het menigeen een onafhankelijk en creatief leven
geeft?

03.104

Sommigen vloeken en blasfemereren voortdurend
als de Kerstvloed in 1717 hun dijken omspoelt en ook hele dorpen;
het verbolgen zeewater sleurt 37.000 stuks vee met zich mee
en 2091 mensen.
Op een overblijfsel van de oude dijk bloeit her en der weer morgenster,

geel en paars, alleen 's ochtends,
de vergeten haverwortel die licht ziltig naar oesters smaakt.

03.111

Warffum is een veiliger medium dan
theorie. Ik wil je aanraken, maar kan dat
niet. Kom naar buiten en zie
de waarachtigheid van bloemen die bloeien
in armoede.

03.116

Ook het ultieme past zich, gelijk al het andere,
in de strijd om de meest overtuigende schepping
van mimesis, uiteindelijk aan;
de sluier over het leven
zonder spraak. Op het wad slepen eerst twee zwanen een kruis
van hout en dan twee ossen
voorzichtig langs het pad
naar de Johannieter Commanderie
te Wijtwerd, waar het blijft
tot de plundering van 1587 en dan
och kom,
dit is immers een stralende legende geworden.

03.128

Los van boeken,

buiten woorden en begrippen om,
een dag van vasten gebroken op de schemering,
kijk ik recht in mijn eigen geest,
zijn scope de melodie
van mijn hart vervreemd,
maar het klopt
op een of andere manier;
Zen River

04.001

De wereld is niets anders
dan wat zij van zichzelf maakt. De ratelende donder
van een bliksemstraal.

04.004

De mens is niets anders
dan wat hij van zichzelf maakt. De ratelende donder
van het geschiedverhaal,

04.007

arsenaal.

04.008

Wallen, bastions en grachten
tegen het verbeterde geschut dat de oude muren
verpulverde.

04.011

De daad van een enkeling bindt
allen. Wat als iedereen hetzelfde zou doen
en laten? Geheel oog voor de details van moeder Natuur
en zwakheden
van de evenmens. Geen waarde

aan verlakkerij.

04.017

De angst
in het besluit besloten
waar het leven van afhangt.
Toch handelen.

04.021

Alles geoorloofd, niets meer
wat nog a priori goed is, de mens
verlaten. Geen enkele smoes.

04.024

Ze draaien om hem heen als jagers
die een beest in het nauw hebben gedreven maar niet weten
hoe het te kelen.

04.027

Bouwen
aan een toekomst.

04.029

Alles wat hij onderneemt, mislukt hem,

van leergang tot liefdeskus,
een vingerwijzing Gods, gelooft hij
en verkiest uit wanhoop de orde van Jezus boven
het revolutionaire. Beter mezelf overwinnen
dan de wereld, zegt hij, beter handelen
zonder hoop.

04.036

Ik reken op het feit
dat de trein niet ontsporen zal,
ik reken op mensen
die ik niet ken,
ik kan me niet beperken
tot wat ik zie,
maar wie oh wie
heeft dat in de smiezen?

04.044

Wat gelijk blijft
is onze sterfelijkheid.
Voor de kust van Spijk,
Noordoost-Groningen,
loopt de Joanna
kort na de overgave
met ruim 40 opvarenden aan boord,
die zich hadden onttrokken
aan de Arbeitseinsatz

en ervoor bestraft
op het Waddeneiland Wangerooge,
maar nu dan toch vrij,
op een zeemijn.

04.057

Alles wat vast is
versmelt, zegt Marx,
tot lucht.

04.060

Een vliegtuig vliegt
over bergen en iemand gebiedt:
De mens is magnifiek.

04.063

Bestond God wel,
wat zou daar dan mee veranderen?

04.065

De constructie van dit gedicht?

04.066

Geen horizon

voor betekenis. Bierum
is altijd Bierum. De steunbeer
trekt de Sebastiaankerk intussen
naar beneden.

04.071

Een draai aan iets geven,
taal bijvoorbeeld
gesteld in een ander licht kan
de logische orde van de geregelde gedachtegang
doen rollen als dorre bladeren
in opstekend onweer,
plaatsen in de nabijheid van.

04.078

Wat kunnen we uit onze aard
slaan?

04.080

Dingen doen met mond en ogen,
glasblazen aan de oven,
kruien van politiek materiaal of
effe langsgaan?

04.084

Even is Delfzijl een vacuüm en verstoken
van een verordening van overheidswege
over Napoleon tot ballingschap veroordeeld:
Je le defendrai!
en veldstukken bulderen
tegen Hollander, Pruis en Kozak.
Op De Venne houdt een chirurgijn
zijn met bloed bespatte scalpel vast
als een schilderskwast.

04.093

Wat is het auteurschap, zouden we ons kunnen afvragen,
anders dan een sociale constructie ter verdediging
van het narcistische zelf? Op deze stok,
ter eeuwigere gedachtenis,
bouwen we al onze utopische fantasieën.
Dit gedicht is opgericht door duizend
anderen.

04.100

Met de grond gelijk gemaakt
om ruimte
voor een industrieterrein,
M. van der Veen,
kapper, tabak en sigaren,

even verderop graven machines zich
naar een nieuwe toestand.

04.107

Ik heb een drang
om muren aan te raken
en realiseer me ook dat mensen niet goed
met elkander kunnen omgaan.

Wie ben ik?

Kijkend naar wolken, op zoek
naar een gezicht, iets
onbegrijpelijks.

04.115

Ze werken
aan een beheersplan,
willen meester zijn
van de ontwikkeling
van het Hondshalstermeer,
een grotere boezemcapaciteit
en minder peilfluctuaties,
weg met plaaggeesten als de kokmeeuw
en duizend maal duizend kriebelmuggen,
spontaniteit het sleutelwoord,
het onvoorbedacht geschieden
van groei van moerasbos en rode lijst-soorten
als zomertaling, kluut en bruine kiekendief.

Wie zijn zij?
Tot in de wolken, op zoek
naar een gezicht, iets
begrijpelijks.

04.132

Het bestrijden van het ongerijmde, zegt Confucius,
is waarlijk schadelijk. Observeer aandachtig
en zet droefenis opzij.
Een grote donkere vogel op een lichtboei
kan nauwelijks iets anders zijn, denk ik dan,
vogels geven namelijk zelden commentaar
op onze insluiting. Het weer verweert
boven de Carel Coenraadpolder en het is te gek
wat regenvloed kan doen voor de entourage. Dit gedicht
is in zekere zin autobiografisch,
zijn woorden mijn bestaan.

04.143

Gemaakte gedachten die van dit
alles waarvan een soort nog
het beste geval in en op zullen moeten
wat het ook is vaak op een keer te doen
dat woorden feiten tekort komen
of Finsterwolde
waar hongerrelletjes en onderkruipers
dat wat het zodra alle maar gemaakt maar

voor alles zoals het is.

05.001

De moderne tijd loopt ten einde, zegt hij,
en ik val wat verlegen,
weet niks van tekenen van voltooiing
of ook maar een begin. We turen
rechtlijnig. Een bloedrode zon bazuint de avond rond.
Aan mijn Hamer en Sikkellaan, verzucht hij,
leggen straks nog peperdure jachten aan;
het moet hier geen kermis worden.

05.009

Het is 1630 en ergens ver weg
wordt een nieuwe wijze van handelen geformuleerd
bij onderzoek,
die zekerheid belooft
en een welgeordend en aangenaam aandoend geheel.
In Ulsda berusten plichten nog
op feodale fideliteit en onthoofding op opstand
tegen leenheren.

05.017

Maar al te vaak weet ik niet waar
een ander van uitgaat. Op het gemaal zit een praam
achter tralies. De Pekel Aa meandert niet langer
door het hoogveen. Welke oplossing
van welk probleem?

05.022

Hadden we maar genoeg wereld
en tijd. Conventikels te Oude Pekela,
waar predikant Mees woont, Blijham en Nieuwolda,
waarna de onlusten verder toenemen
en de zaak aan de classis wordt voorgelegd,
die de Staten te hulp roepen: Mees krijgt straf en vrijheid
voor de beoefenaren, maar daar neemt de synode geen
genoegen mee: gezag van kerkenraad handhaven
en rehabilitatie voor de predikant. Achter mij
snelt de strijdswagen van de tijd
naderbij.

05.033

Papisten die kettters hekelen en omgekeerd:
Het Huis des Heren is geworden een woninge der draken,
het is al schuim ja
drek! En trekken wij ons nu geen dezer dingen aan
en zitten wij stille? Och, is er nog ergens een trouw patriot,
liefhebber van land en kerk,
hij make hem op en sla de hand aan 't werk!
Waarna de boer, zekere Luwert Fokken,
kan worden onthalsd.

05.042

Een lijn is een vore

is een toegangsweg
zo verleidelijk tussen haar dijen

05.045

Het regent.
Ah! Ik trek mijn jas aan
en zing!
Het regent.
Ja, het regent hard.
Het (wie of wat is het?)
regent in Veelerveen.
Wat wil je nu eigenlijk?

05.053

Ik zeg: Soms hebben zaken
een oorzaak. Kijk om je heen, daar
en ginder bijvoorbeeld,
de Wollinghuizersluis in het Ruiten-Aa-Kanaal,
gegrondvest op kunstmest en Dollarslib,
wat eigenlijk verleden is
en al bereikt is.

05.060

Sellingen Gemeentehuis 7:20
Jipsinghuizen Garage Jansen 7:27
Jipsingboertange De Lembarg 7:31

Kopstukken Rooms-Katholieke Kerk 7:35

Mussel De Vriendschap 7:37

Stadskanaal Busstation 7:50

05.066

Onvoorwaardelijke liefde,
lust, intrige en bedrog
in de biografie van ieder dorp.
Ontvreemding wordt als stroperij aangemerkt
als de bladeren of vruchten
niet door de daad van de eigenaar
zijn afgezonderd uit de schoot der natuur,
zijn losgemaakt van bomen of velden.
Hij antwoordt nauwelijks op de vragen van de rechter,
weet zich niet veel te herinneren,
omdat hij naar eigen zeggen
zo vergeetachtig is.

05.078

Mik niet, spoort Aristoteles ons aan,
op zekerheid, noodzaak of algemene waarheden
buiten de aard van de zaak.

05.081

Tsunami Bericht Japan 11.03.2011

303 aantal keren bekeken

1 stemmen voor leuk, 0 stemmen voor niet leuk

05.084

Zodra de mens pogingen doet
om zekerheid te verkrijgen,
wordt hij geconfronteerd met vormen
van incompatibiliteit.

05.088

En honds trapt de waarheid
de bloemen der verbeelding plat.

05.090

Nu gedempt maar ooit bevaren, het kanaal
van Gasselternijveen. Nog schipperswoningen
in de buurt met vuurrode daken
waaronder compacten worden opgericht als De Herstelling,
Goede Trouw en Draagt Elkanders Lasten.

05.095

Rood wit blauw

05.096

verenigd.

05.097

We worden geboren in een wereld
die al draait, schuiven aan bij een film
die al begonnen is. Een fjordenpaard
trekt de ventwagen van H. Eggens door Gieten,
losse melk als koopwaar,
en overlijdt in een volgende scène op een bos stro
aan een overdosis suikerbieten.
Wij veggen het noodlot de kunst in.

05.105

Serene verlatenheid, geen
désoeuvrement, daar
waar van het zijn
niets wordt gemaakt,
voor u.

05.110

Ervaring
in fabricatie.

05.112

Het helaas
dat alle fragmenten
van het geheel

doordringt.

05.116

Angst voor aanstampen verstikt
niet de aarde.

05.118

Westdorp,
met zijn eigen vleug zoete
gekte: afzien
van een dwingende blik
op de toekomst.
Elke lading die je versnelt,
veroorzaakt straling.
Was ik maar Rothschild
dan gaf ik Notaris van Royen orde
om a tout prix voor mij te koopen
de 300 lang gestamde eikenboomen te Westdorp
met conditie dat zij zoo lang ik leef
daar blijven staan. Dit niet zoo zijnde
kan ik mij alleen bedroeven
dat voor een handvol nietig slijk
die pronkjuwelen
ter dood veroordeeld worden.

05.135

Zodra ik mijn gedachten
onder woorden breng, raken ze
misvormd, taal is gewoon
kloterij – ik gebruik haar
omdat ik moet,
maar zij is niet te vertrouwen.
We begrijpen elkaar
verkeerd.

06.001

Ogen zijn in 't algemeen gesloten,
een gedurfd experiment, belichaming van een bloedeigen
theorie, het universum op mijn handen.

06.004

De mens gaat gek van onrust
of lamgeslagen door verveling door
het leven.

06.007

Ik verlang nooit naar Afghanistan
terug
zo houd ik mezelf voor.

06.010

Durf ik alles te zeggen
wat ik durf te doen? Of treed ik ruw,
lomp, harig, barbaars, wild op
met een mombakkes?
In Schoonloo blaft een hond
en verder niemand; 259 inwoners
en Het Huis van de Wijn in een rietgedekte boerderij.
We hebben meer gemeen, slingert Ashbery,
met een landschap, hoe verdacht of pips dan ook,

dan met een stilleven.

06.020

Meug'lijk vindt ie
in zien glassien
wat wij eeuwig zuukt
wat wezen zol

06.024

Het kwam vroeger nooit in mij op dat ik
in mijn kop opgesloten ligt.

06.026

Ouverture zu Die Hebriden
oder Die Fingalshöhle, Nigun (Improvisation) Nr. 2 van Baal
Schem, volksliederen voor mannenkoor
met Michel Gobets als solist,
Hochzeitsmarsch, Ein Sommernachtstraum,
dan Großes Potpourri uit Gräfin Mariza, Bei mir
bist du schön, Benedict Silberman,
en melodieën van Paul Abraham
met gemengd koor, op woensdag 11 augustus 1943
te Westerbork.

06.036

De menselijke soort waartoe
mijn lezers
behoren.

06.039

Iemand aan het ontbijt
doodschieten
is stijlloos.

06.042

Tot hier toe nog onopgemaakt
in mij:
esdorp Zwiggelte heeft een uitreedplaats
voor reeën
die in het water vallen.

06.047

Een oud oogmerk
of iets van moderne kunst: Vonnis
van den etstoel van Drente bepalende,
dat de abdij en de burenen van Hijken
elkander verantwoording zullen doen
van hetgeen er in de laatste 30 jaren is verkocht
of aangegraven.

06.054

Ik tref een dichtbundel aan, opengeslagen
naar de regen. Mijn arme ziel
niet de enige: Voor mijn eerbiedwaardige, dierbare vriend
Franz Overbeck
met het verzoek tot verzwijging van dit ineditum –
en vele andere beden.

06.060

Nagaan wat men doet of als goed vermeent
is, op jouw leeftijd, niet gek. Want,
zegt hij, gehoor geven aan de wereld is een voorrecht
van de jeugd. Jij moet reageren,
proeve met onvoorspelbaar resultaat.
De over het algemeen slechte levensomstandigheden
van de veenkolonialen maken dat dezen
zoo nu en dan in verzet komen en sabotage plegen
door dammen en dijken door te steken;
de quaatwillige arbeider, ingesetene
van Hoogersmilde, steekt dammen en dijken door.

06.071

In gedachten vergeten
dat ik dwaal en zelfs dit vergeten
vergeten
als het licht mij opschrikt

en ik aan de rand van het Drents-Friese Wold sta,
waar vlak voor mij
de Generaal en de Majoor,
ooit de drijvende krachten van de Maatschappij
van Weldadigheid, zo gaat een verhaal,
maar nu twee grafheuvels die naar huis willen terugkeren
maar op weerstand stuiten van Moeder
Aarde.

06.083

Uitademen
aan de oppervlakte,
uitbarsting van voorvoegsels,
her-
ademen, herbenoemen, heropbouwen, herbewapenen, her-
begraven.

06.089

We lachen
en ieder gaat zijns weegs.

06.091

Zij beweegt zich vast nog krek zo, mijmer ik, als haar soortgenoten
uit de desperado-kolonie-tijd: nonchalant
en verleidelijk, guitige kop schuin, haar donkere ogen gericht
naast, niet op, mij.

06.095

Mijn retoriek zou uw aandacht moeten trekken,
niet vogels blik. Maar dan ga ik voorbij
aan uw nieuwsgierigheid die u over de grenzen zet
van het end van vorig gedicht
en de presumpties van de letterkunde.

06.100

Uiteindelijk is de toestand van het heuse puur
parallactisch en dus niet
substantieel, het is gewoon een gat
tussen twee perspectieven en alleen waarneembaar
als men zich verplaatst.

06.105

Euthanasie als leidmotief te Vinkega.
Recht op de pil van Drion
of niet. Het ritme verstoord, de herhaling
schokkend. WIJ
BEATRIX, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden,
Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. Allen,
die deze zullen zien of horen lezen, saluut!
doen weten: dat de arts
met de patiënt tot de overtuiging is gekomen
dat er voor de situatie waarin deze zich bevindt geen redelijke
andere oplossing meer is.

07.001

Hoeveel omwentelingen met een zucht
beginnen, naar een orgel bijvoorbeeld, heerlijker
dan dat van de buurman,
en op 11 februari 1900 is het eindelijk zover:
de Van Dam wordt onthuld
en de betrekking van voorzanger en voorlezer opgeheven.

07.007

De Blesse: politie onderzoekt vernieling
van een graafmachine
met zwaar vuurwerk opgeblazen.

07.010

Gregorius van Stoutenburgh:
't Streelt je ogen, die lijnen
en een groot verzet tegen de huidige bouwstijlen,
tegen damwandprofiel
en de grote dozen op industrieterreinen,
ik ben ook een gek,
maar een gelukkige gek.

07.017

Wegdrijven
van een onzichtbare kust.

07.019

De beweging tussen
zinnen, een hond
in 't voorhoofd, een hert
in het hart.

07.023

Als ik uit mijn lichaam stap val ik uiteen
in bloesem.

07.025

OLDEMARKT, 11 Sept.
Rogge *f* 6.15 a 6.60 het Ned. mud.
 $\frac{1}{4}$ Boter *f* 49 a 50.

07.028

De wereld verdampt, gaat over
in informatie.
De wegzijging in De Stobbenribben
bedraagt ca. 2 m per jaar.

07.032

Zijn hand, onnodig
te zeggen, sommeert patiënten

tot wie-weet-wat en zijn elf
kinderen en knijpt
in de spieren van de bemiddelde acteur die hem vergezelt
naar het steekspel over de aanleg
van een dodenakker, maar vergeet kennelijk
een rustplaats voor zijn hervormde Geertruida te bedingen.
Als zij later Petrus volgen wil,
staat de pastoor haar geen gewijde aarde toe.
In Kuinre is de algemene door een haag van laurier
van de roomse afgescheiden.

07.044

Gij,
mannen en vrouwen,
oordeelt toch
tussen mij en tussen
de doden.

07.049

Osama laden

07.050

De voorgangersstem rees hoog
en laag.

07.052

De oudste gaat
voor. Elke overspanning
heeft een hevige terugwerking.
In het hoe
ik mijn voorzaten het leven schenk
verkeert de minimale conditio sine qua non
van vrijheid.

07.059

Je moet over ruim vier miljard jaar nog maar eens
terugkomen.

07.061

Tulpenvelden gans overdekt
met mist,
een kortstondig praatje
in een kadaverton.
Opgeslokt en uitgespuwd door Lacus Almaere:
in Rutten luidt geen crisis
maar mythe van voortdurende vooruitgang.

07.068

Het woord Creil introduceert een gebrek
aan de uitbundige rijkdommen

van de ervaring van de werkelijkheid
en garandeert zo het voortbestaan
van onwetendheid.

Handel!

en verword niet tot handelswaar.

Op het Wrakkenpad een nieuwe hemel en een nieuwe aarde,
waartussen we kunnen plaatsen
al wat schijnt.

07.078

Wij goden

hebben deze overgang gewijd:

naast de nieuwe grasdrogerij ook nog een zwaaiikom
voor de scheepvaart. Wat voor velen
een legitiem wapenfeit is.

Evenals het pasgeboren kerklam

dat zich gratis rond eet

om als herfstlam te worden geslacht.

Het prijsverschil is zuivere winst voor de dominee,
die in Bant van werkorde
naar kerkorde wil.

07.089

In Luttelgeest belt iemand

aan: Ik ben 't, nee,

deze keer niet, ditmaal zal ik enkel kijken,

omdat jullie grijs geworden zijn en jullie vingers licht

beven en ik vrees dat jullie deze keer tekenen
exact hoe ik er op een dag uit zal zien. Maar de koffie is als
vanouds.

07.096

Maar uiteindelijk duikt dan toch
een breekpunt op: barakkenkamp dorp B.
Naar de polder om te graven,
te voorkomen dat je naar Duitsland wordt afgevoerd,
te hijgen naar adem.

07.101

Land zo vlak als een vervlogen
kalme Zuiderzee,
westelijke grens van het perceel, kadastraal bekend
gemeente Blokzijl,
met aan de ene kant haar onverzoenlijke tegenzin
maar nog altijd zeesluis en vuurtoren
aan de andere.

07.108

Tussen rietkraggen in het Giethoornsche water
ongeremd theater,
klinkklaar WCW spektakel: Wieeeeeee
klakka takka takka
takka takka

wha ha ha ha ha
ha ha ha

07.115

Dorp van leegstand en verpaupering
maar ook brede schouders als markant herkenningspunt
onder de inpoldering van uitgeveende gronden
maar tegen het opwekken van 28 miljoen kilowattuur per jaar.
Ochtendnevel over stoppelakkers.

07.120

Ons blikveld is grenzeloos, leven in het heden
eindeloos, onze verdwijnpunten
buiten alle ervaring.
Wat te doen? Zuidveen, 1795:
44 boeren, 18 arbeiders, 11 turfmakers, 7 wevers,
5 bezemmakers, 4 kleermakers, 3 timmermannen,
2 renteniers, 2 bezembinders, 2 schoenmakers, 2 bakkers,
2 koopmannen, 1 schoolmeester, 1 spinster, 1 turfschipper, 1 pander,
1 kuiper, 1 voerman, 1 gealimenteerde, 1 kleinsmid, 1 matmaker,
1 ambtsdienaar, 1 garenverkoper en 1 slachter;
114 gezinnen in totaal.

08.001

Voor uw aanblik, o geschiedenis
heeft Onna iets radicaals over zich
een lange vinger in de wei,
geen water,
naar de bisschoppelijke eis tot overgave, pion
tegen toren, tot hiertoe
heeft de Heer ons geholpen, vennoot
in het menselijk avontuur.

08.009

Dit is zelfs conceptueel,
deze gedichten zijn haast plannen
voor de toekomst.

08.012

Mijn gedachten dwalen keer op keer
naar dit concept, alsof het een sleutel is
van de universeel georiënteerde verlichting:
dat ook ons eigen leven deel heeft aan dien geheimen zin
der wereld. Dwars over het kleine podium
is een rood gordijn gespannen,
niets verrassends hier, met uitzondering van één woord,
kiloton.
Zit bij 119e AVA Honest John.
Op oefening gaat Van Heutsz altijd met ons mee

voor de rondom beveiliging.
Laatst nog tegen ze gevoetbald, lachen,
uitslag weet ik niet meer, wel dat er veel bier was na afloop.

08.025

Graniet en vuursteen maken de hoofdmassa uit
der gerolde steenen
van den Biscopesberghe (Bisschopsberg),
waarop elke nieuwe Bisschop als Heer van Drenthe
door het volk wordt gehuldigd, maar gajes ook
voor den Regter gedagvaard
en het gerigt gehouden.

08.031

Ik ben een nihilist,
maar ik houd van schoonheid,
vertrouw er op,
rotsvast.

08.035

Het belang van gastronomie binnen een gemeenschap
kan niet worden overschat.
Erg lekker eten,
in De Instuif,
hele lekkere verschillende soorten
snitzels.

door Janet

08.042

De harmonie tussen monniken,
leerkrachten, honden, baby's, boeren, dissidenten,
soldaten, kooplieden, prostituees, echtgenoten,
oudtantes, slangenbezweerders, dichters, moordenaars,
politici, bergbeklimmers etc. Kortom,
de melodieën van het gevecht
om te overleven.

08.049

Een zeer gewaardeerde daad wordt hier zelden
herdacht, Heerlijkheid Ruinen,
in 1764 nog uitgekraamd maar nu in Bram de Ram symbool
voor grazende schaapskuddes en in Lammechien
het voortborduren op het huishoudelijke hoe
een arm mens
aan luuzen komt.

08.056

Aarde
die echt is en tegelijkertijd
poëticaal, die zich hecht
aan varkenstrog, drenkbak of kanoetje,
uit C-14 datering

ruim 8000 jaar oud, boomstam
van Pesse, recreatie
van een levenspatroon.

08.064

Weet je,
Ton,
ik heb twee woorden voor je,
twee woorden,
fluistert Stoefzaand,
fuck you

08.070

Opeenvolgende lagen
van informatie.
In de bovenliggende hebben koningsvaren,
stekende wolfsklauw en dalkruid
zich weten te handhaven
en in het restant Kremboongbos echoot
een oude suikerrietplantage
in Soerabaja op Java.
Een gevallen bloemblad
fladdert terug naar zijn kroon.
Ah! Een vlinder!

08.081

We nemen stijfjes afscheid in het grijze
ochtendlicht en ik trek verder
door het senange weidse
achter de frontlinies. De wereld
trapt schuin en ik ga mee. Het oog traant
gelijk al onze anussen.
Te druk, vastgebonden, fulltime
blind...

08.089

Dorst
naar onsterfelijkheid
in ons allen, dorst, en waarom
ook niet? In Geesbrug staan de gewassen
er egaal bij. Ik spuit, snoeft hij,
met Betanal en Asulox.
Als je daar niet consequent in bent
dan hang je. Gif
voor waterwezens. Onze dorst
is van de lach van uw mond
doordrenkt.

08.100

De dag verzwindt
en neemt zijn onrust mede, bijna

lege rede
wat achterblijft, en het land
waarop ik adem,
in vertrouwde handen
sta.
In de stille schemering
loopt een man om een huis heen.
In een slootkant
meen ik tomaten te ontwaren.

08.111

In de schaduw
van de mensheid
die zichzelf tot God verheven heeft
speurt een dichter
de omtrek af
die vaag is en mutabel
en waarin zich spul bevindt
dat zich niet richt naar de mens maar zout is
en plantaardig of mineraal,
open
en zonder schandaal, houd ervan
of ga ten onder

08.123

Oosterhesselen doet zich voor
als een situatie:

een geheel van omstandigheden
waarin ik me nu gesteld zie,
geen fragmentatie.

Ik kan linksaf de Beatrixlaan in of rechtsaf
het Witte Zand op; ik houd een verder openen van het dorp
voor mogelijk.

09.001

Het drama één fatum?

voor allen? – van vrouw, proletariaat, vreemde,
dier, vegetatie, onbewustheid, onbekende, crimineel,
paria, vagebond en het falen
tot wie denken we wel dat we zijn?
fucking consumenten?

09.007

Geen consumptiepatroon maar het grootste gedicht
wat het universum uiteindelijk
is.

09.010

Ruim baan

voor iets anders dan ik, jij, hij, wij, jullie, zij
om te bestaan.

09.013

Isolering vermag niet, behalve dan
als concept. Altijd iets of iemand in aanwezigheid
van.

09.016

Dit

is wat men kan doen. Dit is
wat men doet.

09.019

Alléén in dit

gedicht

is alles veroorloofd, heb ik
verlof en Mae West
met Hitler
tot het nemen van
de maat.

09.026

De drang tot domineren is

wat rede werkelijk wil

en waarom woorden zuiver moeten zijn

en transparant, eenduidig, verlicht

en samenvallen met

het ding

als een wezenloze formule.

Maar ik is geen ding

voor wat bergen

bergen zijn maar mens

die verzot een traan wegpinkt

alsof ze de liefde en voor wie het uitzicht
de dood dus laat me nondedju
de ruimte

09.040

Mijn devotie geldt de wereld
die ik niet niet
wondermooi vinden kan.

09.043

Zo-even, mijn hoofd tjokvol, schoot me,
wonder boven wonder, dit idee, in de zin van een ingeving, te binnen,
noem het, of niet, de filosofie van mijn leven. Kortweg
leven op de wijze waarop poëten leven,
volgens een aantal principes. Goed, maar welke dan?
Dat is niet eenvoudig, geef ik toe,
maar ik heb een donkerbruin vermoeden van het hoe
en wat. Alles, van het balsemen van mijn lippen tot het opzetten
van een grote mond of gewoon in terugkerende gedachten
aan de dood of toen ik nog een peuter was, wordt
geroerd, beter nog, verbogen
door mijn nieuwe pose. Niet die van een zedenmeester
of kinderpsychiater of gerontoloog, behalve dan eigenschappen
die worden gebruikt voor bijvoorbeeld het sprokkelen van hout,
steken van turf of het weiden van het vee en voorgeschreven
door ons universele uurwerk.
In plaats daarvan laat ik de dingen min of meer voor wat ze zijn,

aangenaam op zich, dien ze slechts
een kleine injectie toe met het serum ad
absurdum, want als poëzie op haar knieën gaat voor de realiteit
verliest zij haar appetijtelijkheid, maar ook dan, geloof me,
blijven de liefde en de dood en ouderdom gemakkelijk overeind.
Vervolgens doe ik of mijn neus bloedt en luister naar het gebabbel, da
dada en teken boodschappen op en ervaringen
en bereik via een geheime trap in groen licht een spookspektakel
waar ik dingen zie in hun eigen woorden, geen incarnatie
maar vlees of steen dat klank wordt.
Dan, plotseling, word ik overweldigd door een geur: geen saffraan
of lavendel, maar iets daartussenin, dat me aan kussens
denken doet, waarop honden liggen die je vragend aankijken,
hun oren gespitst, zintuiglijke toewijding
aan de werkelijkheid
die zich nu eenmaal altijd met een waas bedekt:
dat liefde
gelijk het feit van de dood
een grote boom is,
bestoven met het stof van het leven, bij toeval,
natuurlijk. Ik aai de hond nog voor hij het formuleren kan,
hoewel de gedachte van hem en hem alleen is.
In de zomer vier ik graag vakantie aan de kust en maak uitstapjes
en hoor hoe vogels kwetteren
in de uitgestoken handen van een jong essenbos
en zie dingen als de zon die er altijd zijn als mijn ogen open,
aanhoudend als adem
of namen van vermoede pelgrims op de wand van een openbaar toilet
en ook berichtjes aan de wereld, toen zij zaten

en dachten aan de lange, lange weg.
Zouden zij zich hebben laten overhalen door principes?
Schuilt er achter hun woorden iets van filosofie? Hoe wreed dan ook?
Ik beken dat ik zo niet langer denken kan, langs deze gang,
die wordt geblokkeerd door stieren
met doorgesneden kelen; misschien ben ik wel gewoon bang.
Wat is er aan de hand met hoe ik vroeger handelde?
Wat niet veel meer dan een beroerde vertaling is
van een gedicht van Jack Ashbery. Misschien valt er een compromis
te sluiten. Ik laat de dingen min of meer voor wat ze zijn
en in de herfst boetseer ik wat uit gelei, wat het behoedt
voor winterkou en ijdelheden
en dat een tikkeltje menselijk is en ook enigszins intelligent.
Ik laat me niet opnaaien door domme opmerkingen van vrienden
of van mijzelf en de lucht is een olifant,
wat niet moeilijk is maar wel compleet gebroken
en raap de stukken op en vraag me af: Fragmenten van wat?
Wat? Een toeschouwer voor me draait zich geïrriteerd om,
zijn oceaan vernederend in zijn vermomming,
misdadiger dan wat dan ook,
en niemand, hij zeker niet, die luistert naar poëzie, een druppel
of een muur van water, het
betekent niets. Doelloos dreunen,
wit schuim op een rots.
Iedereen zou het lef moeten hebben, vertel een ieder
dat-ie het lef hebben moet, doe het zelf!
heb het lef totdat het lef zich door de naden heen
naar buiten perst
helder, zuiver, extra

vierge,
koudgeperst
in de leegten tussen ideeën in.
Beste Jack,
Als ik een gedicht van je vertaal kom ik woorden tegen
die ik niet begrijp en dan gis ik altijd
naar hun betekenissen en heb onverbiddelijk gelijk.
Maar als taal onze hoedanigheid überhaupt pover weergeeft
dan maakt dat niks uit. We zijn alleen,
zeg je, en we hebben de poëzie niet nodig om ons dat
duidelijk te maken. Maar het koper in mijn hart blaast liefde,
geen naampjes, voor een ander, wat zo ordinair is als ratten
of zeewier of de dood: hoe universeel
kan ik zijn? Je was even hier,
tussen mijn kwellingen en borstweringen in.
Waarvoor mijn dank

Een lijn is een vore is een uitgave van Uitgeverij Stanza.

De bundel is gezet in Baskerville.

